

Tavaramerkkiasiat kuntoon!

Aineettomat oikeudet ovat osa yrityksen varallisuutta ja brändiä. Samalla ne ovat kilpailukeino ja investointien hyödyntämisen väline. Jos tuote tai palvelu kannattaa tuoda markkinoille, kannattaa se myös suojata.

Tavaramerkillä voidaan suojata tuotteen tai palvelun logo ja nimi. Myös kuviot, sanat, värit, ulkoasu ja lyhyet melodiat tai näiden yhdistelmät voivat olla tavaramerkki, kunhan merkin avulla tuote ja palvelut voidaan erottaa muista vastaavista. Tavaramerkki antaa haltijalleen yksinoikeuden kieltää muita käyttämästä samaa tai sekoitettavissa olevaa merkkiä samankaltaisten tavaroiden tai palveluiden myynnissä ja markkinoinnissa.

Uuden tavaramerkin kehittämisessä tuotetta kuvaileva sana voi vaikuttaa hyvältä ratkaisulta markkinoinnin kannalta, mutta tavaramerkin suoja on vahvempi ja kiello-oikeus laajempi, jos kyseessä on keksitty sana tai yleiskielen sana, jota käytetään sen merkityksestä poikkeavassa yhteydessä.

On myös tärkeää selvittää etukäteen, ettei merkki ole sekoitettavissa aikaisempiin tavaramerkkeihin. Ennakkotutkimuksessa on suositeltavaa käyttää yleisen nettitutkimuksen lisäksi tavaramerkkiviranomaisten hakukoneita ja tarvittaessa tilata ennakkotutkimus asiantuntevalta taholta. Tavaramerkin suoja koskee lähtökohtaisesti vain nimettyjä luokkia ja tavaroiden ja palveluiden luokittelu vaatii erikoisosaamista, joten asiantuntijan apu on usein paikallaan.

Tavaramerkin käytössä on oltava tarkkana – jos sitä taivutetaan tai aletaan käyttää yleisnimenä, erottamiskyky voi heikentyä ja suoja lakata. Käyttämällä tavaramerkin symboleita ® (rekisteröidyt tavaramerkit) tai ™ (myös rekisteröimättömät tavaramerkit) merkin haltija vahvistaa mielikuvaa tavaramerkistä ja siitä, että merkin oikeudettomaan käyttöön puututaan.

Tavaramerkki muodostuu Suomessa joko vakiinnuttamalla, eli tulemalla yleisesti tunnetuksi tai rekisteröimällä. Rekisteröiminen on usein parempi vaihtoehto, koska silloin oikeus on helposti todennettavissa eikä ole riskiä siitä, että joku muu rekisteröi merkin ja kieltää sen käytön. Suomessa rekisteröintiä haetaan Patentti- ja rekisterihallitukselta. Rekisteröinti on voimassa 10 vuotta ja se voidaan uudistaa aina 10 vuotta kerrallaan.

Usein tavaramerkki on syytä suojata myös kansainvälisesti. Tavaramerkille on mahdollista hakea suojaa yksittäisissä maissa tai hyödyntää kansainvälisiä järjestelmiä, eli hakea EU-tavaramerkkiä (EUTM, ennen CTM), joka saa suojaa samalla kertaa koko EU:n alueella, tai Madridin pöytäkirjan mukaista suojaa, joka voi ulottua noin 80:een maahan. Ulkomaisen tavaramerkkisuojan valinnassa kannattaa miettiä suojan tarpeen laajuus ja käyttää apuna asiamiestoimistoa.

EU:n tavaramerkkijärjestelmää ollaan parhaillaan uudistamassa. Ennen 12.6.2012 haettujen EU-tavaramerkkien haltijoiden on päivitettävä tavaroiden ja palvelujen luettelot

24.9.2016 mennessä, jotta kattava suoja varmistetaan. Muita merkittäviä uudistuksia ovat luopuminen graafisen esitettävyyden vaatimuksesta ja EU:n tavaramerkkiasioista vastaavan viraston uudistukset, joiden myötä viraston nimi muuttuu Euroopan unionin teollisoikeuksien virastoksi (EUIPO) ja yhteistyötä kansallisten tavaramerkkivirastojen kanssa tiivistetään.

Maija Kärkäs

päällikkö, Enterprise Europe Network

Helsingin seudun kauppakamari